

Autosnelweg A58



A58

**Eindhoven – Roosendaal
– Vlissingen**

De A58 = 144 km lang.		
Eindhoven – Tilburg – Breda – Roosendaal – Bergen op Zoom – Vlissingen.		
E = Europaweg N = Provincialenweg.		

John F.Kennedylaan.	50 Oss – Nijmegen – Vegel.	58
	Eindhoven.	

Eindhoven ± 191.000 inwoners.

- Eindhoven is de vijfde stad van het land en de grootste stad beneden de Moerdijk.
- 'Lichtstad' luidt nog steeds de bijnaam, al is de laatste decennia de betekenis van Philips voor stad en streek sterk afgenomen.
- Zonder Philips was Eindhoven natuurlijk nooit geworden wat het nu is.
- Toch stelde het stadje voor de komst van Philips al wel wat voor.
- Strategisch gelegen op de noordpunt van de zandrug tussen de riviertjes de Gender en de Dommel ontwikkelde Eindhoven zich tot marktplaats en streekcentrum, in 1232 door hertog Hendrik van Brabant begiftigd met stadsrechten.
- Bovendien was het een pleisterplaats aan de doorgaande weg van Holland via Den Bosch naar Luik, eind 18^{de} en begin 19^{de} eeuw uitgebouwd tot een heuse straatweg als alternatief voor een steeds slechter bevaarbare Maas.
- De Zuid-Willemsvaart (1826) liet Eindhoven links liggen, maar de stad legde op eigen kracht een verbinding aan: het Eindhovens Kanaal (1846).
- Eind jaren '20 had het gloeilampen- en radioconcern al ruim 20.000 werknemers.
- In de magere jaren '30 kreeg ook Philips flinke klappen, waarbij het personeelsbestand nagenoeg werd gehalveerd.
- Een baken is de Lichttoren uit de jaren '20, waar vroeger Philips lampen op duurzaamheid werden getest.

km.10.2 Knooppunt: Ekkersweijer.	58	2 E25 's-	58
	2	Hertogenbosch–Utrecht	

km. 12.9 Knooppunt: Batadorp.			
		E25 Veldhoven – Weert.	

Uitrit.7 Best	Best.	

Best

- Deze Brabantse plaats wordt aan drie zijden omgeven door natuurgebieden.
- Wij noemen de Nieuwe Heide, gelegen ten oosten van de weg naar Eindhoven.
- Veel naaldhout, afgewisseld door loofhoutlanen, heide met enige vennen, picknickplaatsen, een openluchttheater, een trimbaan, twee gemarkeerde ruiterspaden en twee gemarkeerde wandelroutes.
- Botanische tuin Odulphushof, Kerkhof-pad. bezit een grote collectie bloemen en planten in de vrije natuur.
- Het Klompenmuseum de Platijn toont werktuigen en oude machines.
- Er worden in de werkplaats nog klompen met de hand gemaakt.

  Kriekampen	Kloosters   
---	--

Uitrit.8 Oirschot.	Oirschot.	
	N395 Middelbeers.	

Oirschot ± 11.000 inwoners.

- Een machtige kruisbasiliek met een trotse toren van zeker 60 meter hoog, dat is de laatgotische Pieterskerk van Oirschot.
- Dit fors bemeten bedehuis lijkt eerder gebouwd voor een middelgrote stad dan voor een 'gewoon' dorp.
- Maar Oirschot was in de Middeleeuwen geen gewoon dorp, maar een baandorp een marktplaats aan een doorgaande weg.
- Belangrijker was dat hier een kapittel was gevestigd, zodat het de status kreeg van een religieus en intellectueel subcentrum, een klein neefje van grote oom Den Bosch.
- Jawel, Oirschot had een eigen Latijnse school, en Oirschot was rijk.
- Bakermat van Oirschot is het Vrijthof met de romaanse Mariakerk, de eerste kapittelkerk ter plaatse.

Uitrit.9 Moergestel.	Moergestel.	
	Hilvarenbeek.	

Moergestel ± 5800 inwoners.

- De voormalige gemeente Moergestel werd in 1977 bij herindeling samengevoegd met de gemeente Oisterwijk.
- De parochiekerk, die gewijd is aan Sint Johannes Onthoofding, bestaat uit een toren in Kempense Gotiek en een kerkgebouw uit 1930-1931 naar ontwerp van architect H.W. Valk.
- Moergestel is gelegen aan de A58.

  Brehees	Kerkeind  
--	---

km. 33.6 Knooppunt: De Baars.		 's Hertogenbosch - Berkel- Enscht	
--	---	--	---

Uitrit.10 Hilvarenbeek.	Tilburg.	
	N269 Hilvarenbeek.	

Hilvarenbeek

- Hilvarenbeek is een schitterend Kempisch dorp met een beschermd dorpssilhouet.
- Aan de groene Vrijthof staat de reusachtige bijna 400 jaar oude 'gebodenlinde'.
- Bekend is Strandpark de Beekse Bergen met talloze attracties.
- Het Safaripark de Beekse Bergen met talrijke dieren is toegankelijk per eigen auto of met de safaribus.
- De Utrecht is een mooi natuurgebied bestaande uit loof- en naaldboutbossen en heidevelden.
- De R.K. Kruiskerk is een laatgotische kerk met een indrukwekkend interieur in barokstijl.
- Naast molen de Doornboom vindt men het museum De Doornboom met een expositie van oude gebruiksvoorwerpen en een verzameling van de plattelandsdokter H.A.M. Ruhe.

Uitrit.11 Goirle.	Tilburg.	
	N630 Goirle – Turnhout.	

Goirle ± 22.261 inwoners.

- De gemeente is verbonden met de Russische stad Krasnojarsk.
- De naam Goirle komt van het woord goor, wat drassig betekent en van het woord lo, wat moeras of bos betekent.
- Rond 1850 was Goirle nog een klein boerendorp. Hierin kwam verandering toen de textielindustrie haar opmars maakte in het zuiden van Nederland.
- Bij de gemeentelijke herindeling in 1997 zou Goirle aanvankelijk bij Tilburg gevoegd worden.
- Na hevige protesten bleef Goirle echter zelfstandig en vond een uitbreiding plaats met de kern Riel.

 P Blaak.	Leikant.  	
---	---	---

Uitrit.12 Gilze.	N260 Hulten – Rijen.	
	N260 Gilze – Barle-Nassau.	

Gilze

- Gilze wordt omgeven door uitgestrekte bosgebieden.
- Klein Zwitserland bestaat hoofdzakelijk uit
- dennenbos en hier is tevens het Recreatiepark Klein Zwitserland met een natuurbad en een midgetgolf.
- Valkenburg is een gemengd naald- en loofbos, ten oosten van de weg naar Chaam.
- Het Hultense bos is eveneens een gemengd bos en de Molenschotse heide, gelegen tussen Molenschot en Rijen, is beperkt toegankelijk.
- In de derde week van september wordt de Floraliashow gehouden.

   Molenheide.	Raakeind   	
--	---	---

 P Lage Aard.	Hooge Aard.  	
---	--	---

Uitrit.13 Bavel.	Bavel.	
	Gilze.	

km. 55.7 Knooppunt: St. Annabosch.		 Breda – Gorinchem - Utrecht	
Uitrit.14 Ulvenhout.		Ulvenhout – Breda.	
		N639 Chaam – Baarle- Nassau.	
km. 62.4 Knooppunt: Galder.			
		 E19 Antwerpen.	
Uitrit.15+16 Breda.		N263 Rijsbergen – Breda.	

Breda

- Breda was van 1403-1567 de residentie van de graven van Nassau die het kasteel van Breda bewoonden en begraven zijn in de Grote of O.L. Vrouwenkerk.
- Het Rijksmuseum voor Volkenkunde Justinus van Nassau, Kasteelplein 55. is ondergebracht in wat vroeger het Gouverneurshuis was.
- Het huis werd in 1606 gebouwd door Justinus van Nassau.
- Het Stedelijk en Bisschoppelijk Museum is ondergebracht in de voormalige Vleeshal, Grote Markt.
- De natuurstenen toegangspoort dateert nog van de bouwtijd. 1615.
- Het museum heeft een verzameling schilderijen, beeldhouwwerken, kerkelijk meubilair en priestergewaden.
- De Grote of Onze Lieve Vrouwenkerk dateert van de 15^{de} eeuw en is een mooi voorbeeld van Brabantse gotiek met het ragfijne beeldhouwwerk aan de gevels.
- Opvallend aan de kerk is de markante klokkentoren.
- Het kasteel van Breda, uit het begin van de 16^{de} eeuw, was oorspronkelijk een fraai woonkasteel.
- Vele verbouwingen hebben het kasteel er niet mooier op gemaakt.
- De Koninklijke Militaire Academie heeft er nu zijn onderkomen.
- In de vestibule van het Stadhuis hangt een kopie van het beroemde schilderij van Velazquez 'De overgave van Breda'.

Uitrit.. Breda.	N263 Rijsbergen – Breda.	

km. 61.8 Knooppunt: Princevile.		 E19 Breda – Dordrecht – Rotterdam	

Uitrit. Breda-West.		
	Breda.	

  De Bremberg. Km	Liesbos.   
---	--

Uitrit.18 Etten-Leur.	Etten-Leur.	
	Rijsbergen.	

Etten-Leur

- In de Botanische Tuin in het Beatrix park groeit een voor Nederland zeldzame verzameling heesters. bomen en coniferen.
- Toegang is mogelijk na overleg met de Gemeentelijke Dienst Beplantingen.
- Het schilderachtige St. Paulushofje, gesticht in 1681, bestaat uit 13 huisjes rond een pleintje met een mooie pomp.
- Enkele huisjes zijn ingericht als museum.
- Dit Streekmuseum voor Heemkunde Jan aten Houte toont o.a. een oudheidkamer, oude ambachten, een schooltje en klederdrachten.
- Wijnmuseum Walraven-Sax het Paradijs heeft allerlei oude werktuigen, kuiperij, kurkmachines en een verzameling oude wijnflessen.
- Het Drukkers museum van St. Grafisch Historisch Centrum beschikt o.a. over handdrukpersen, letters en een kniehevelpers.

Uitrit.19  Vosdonk.	N640 Hoeven.	
	Etten-Leur.	

Uitrit.20 Sint Willebrord.	Hoeven.	
	Sint Willebrord.	

Sint Willebrord ± 9312 inwoners.

- Sint Willebrord (oorspronkelijk Sint Willibrord) is de naam die in 1841 werd gegeven aan de nederzetting Het Heike ('t Heike).
- Het Heike (Latijn Erica; Grieks Ereike = heideveld) is van oorsprong (alvorens er sprake was van een nederzetting) een toponiem waarmee een klein onbewoond heidegebied van ca. 400 bunders.
- Het Heike was door haar ligging verdeeld in vier kleinere "Heikes":
 - Het Rucphens Heike (onderdeel van de Achterhoek)
 - Het Sprundels Heike (onderdeel van de Luienhoek)
 - Het Ettense Heike / Ettense hoek (onderdeel van (onder) de (Hoge) Donk/ Donkskwartier / Luienhoek)
- Vanaf ca. 1700 raakte dit heidegebied geleidelijk bewoond.
- In 1841 was de nederzetting uitgegroeid tot ca. 100 woningen met ± 500 inwoners.
- Nadat er in 1841 een parochie werd gesticht en een kerk werd gebouwd trad er verdichting van de bebouwing op.
- Sinds 1885 is Sint Willebrord een filiaalbedevaartplaats van Lourdes.
- In dat jaar werd een Lourdesgrot gebouwd.

Uitrit.21 Rucphen.	Bosschenhoofd.	
	Rucphen.	

  Hoezaar.	Mastpolder.   
---	--

Uitrit. 22 Zegge.	Zegge.	

Uitrit. 23 Roosendaal-Oost.	Roosendaal.	
	Roosendaal.	

Uitrit. 24 Roosendaal.	Roosendaal.	
	N262 Roosendaal – Nispen – Essen.	

Roosendaal en Nispen ± 50.000 inwoners.

- Was in de 12^{de} eeuw een deel van de parochie Nispen.
- Het raadhuis staat in het thans officieel grotere Roosendaal.
- In de vroegere uitbouw van de plaats w weinig systeem te bespeuren, waardoor Roosendaal steeds echt dorps is gebleven tot ongeveer 1930, waarna men volgens plan werkte en de grote open ruimten opgevuld werden met moderne woonwijken.
- Vooral door de grote vooruitgang na de oorlog heeft Roosendaal enige stadse allures gekregen.
- Het is nu een belangrijk winkel- en industriecentrum en tevens een groot en druk grensstation voor het spoorwegverkeer met België.

Poolbeer

- Op de Kade in Roosendaal staat een poolbeer op een pilaar.
- Het is een hommage, naar ontwerp van Joop V'lak, aan de bevrijders van deze stad.
- De poolbeer kreeg er een plaats op het einde van de Tweede Wereldoorlog ter ere van de Canadese bevrijders van de divisie van 'Polar Bear', die op deze plaats Roosendaal binnentrokken.

Grafsteen tussen kanonnen

- Voor de Rozelaar het winkelcentrum bij de Beneluxflat in Roosendaal, ligt voor een zeer merkwaardige plaats midden op de winkelstraat een grafzerk van Anna Catharina Haagers uit 1736 tussen twee zestiende eeuwse kanonnen.
- Het merkwaardige is niet alleen de plaats, waar deze steen uiteindelijk terecht kwam, maar ook nog het feit, dat Anna Catharina Haagers niets met Roosendaal te maken heeft gehad, maar in Hoeven woonachtig was, waar zij ook in de kerk werd begraven.
- Haar grafsteen werd na de vernietiging van de kerk van Hoeven in 1944 eruit gehaald en kwam na enkele omzwervingen in Roosendaal terecht.
- Ook de daarbij opgestelde kanonnen hebben geen rol gespeeld in de Roosendaalse geschiedenis, maar zijn afkomstig uit Willemstad en aan Roosendaal 'uitgeleend'.

- Roosendaal kent een rijke geschiedenis, die teruggaat tot de twaalfde en dertiende eeuw.
- In 1268 duikt de naam Rosendaele voor het eerst op in een akte.
- Van oudsher maakte Roosendaal deel uit van het hertogdom Brabant.
- In de Middeleeuwen was er sprake van een zekere bloei door de opkomst van de turfstekerij.
- De turf diende als huisbrandstof.
- Er ontstond een levendige handel.
- De turf werd via de Roosendaalse haven uitgevoerd naar Holland, Zeeland, Vlaanderen en Antwerpen.
- De Tachtigjarige Oorlog (1568-1648) maakte een einde aan de vooruitgang.
- Roosendaal en Wouw hadden zwaar te lijden van de rondtrekkende troepen.
- Onder Lodewijk Napoleon werd Roosendaal in 1809 tot stad verheven, met als motivatie 'de uitgestrektheid en de volkrijkheid'.

km. 93.3 Knooppunt: De Stok.		 Dordrecht – Rotterdam.	
---	---	---	---

 P Sputendonk.	
--	---

Uitrit.25 Wouwse Plantage.	Wouw.	
	Wouwse Plantage.	

Wouw

- Ligt tussen de plaatsen Roosendaal en Bergen op Zoom.
- Het is ontstaan doordat er beekdalen waren met daarom heen hogere gronden.
- Deze combinatie zorgde voor zeer vruchtbare grond.
- De oudste sporen dateren uit het neolithicum.

Uitrit.26 Heerle.	Wouw.	
	Wouwse Plantage.	

   Wouwse Tol.	Wouwse Tol.    
--	--

km. 103.5 Knooppunt: Zoomland.		N259 Bergen op Zoom – Steenbergen.	
---	---	---	---

Uitrit. 28 Bergen op Zoom.	Bergen op Zoom.	
-----------------------------------	------------------------	---

Bergen op Zoom

- Door zijn gunstige ligging was Bergen op Zoom al vroeg een belangrijke handelsstad.
- Vanaf 1533 tot begin 19^{de} eeuw was de stad de residentie van de markiezen die in het Markiezenhof woonden en over het omliggende gebied regeerden.
- De Markiezenhof, Steenbergsestraat 8, is een laatgotisch woonpaleis en werd gebouwd tussen 1485 en 1532.
- In een gedeelte van het paleis is het Gemeentemuseum gevestigd.
- Het bevat o.m. stijlkamers en een omvangrijke kermisverzameling.
- De Gertrudis- of Grote Kerk stamt oorspronkelijk uit ca. 1400, maar werd na schermutselingen in 1747 geheel herbouwd.
- De toren, bekend als de Peperbus, bevat een groot carillon.
- Het Stadhuis op de mooie Grote Markt dateert van 1397, het werd in 1611 verbouwd en vergroot.
- Bezienswaardig zijn de hallen, de Raadzaal en de Markiezenzaal.
- De hallen zijn op werkdagen te bezichtigen.
- Het Ravelijn op de Noordsingel is het laatste overblijfsel van de vestingwerken, die omstreeks 1700 zijn aangelegd door Menno van Coehoorn.
- Bergen op Zoom heeft een bosrijke omgeving.
- Wouwse Plantage ligt ten westen van de weg naar Huybergen.
- Een uitgestrekt gebied van loof-en naaldhout, beukenlanen en een zandverstuiving.
- Een gemarkeerd wandelpad voert naar de zandverstuiving.
- De Lievensberg is een enigszins heuvelachtig gebied met naald- en loofbos, heidevelden en zandverstuivingen.
- Hier ligt ook de Heidetuin met ca. 130 soorten heide en diverse andere planten.

Uitrit.29 Bergen op Zoom-Zuid	Bergen op Zoom.	
	Huijbergen.	

Uitrit.30 Hoogerheide.	N289 Bergen op Zoom.	
	N289 Hoogerheide – Ossendrecht – Putte	

km.242.9 Knooppunt: Markiezaat.			
		Antwerpen.	

  Scheid.	Het Rak.  	
--	---	---

Uitrit.31 Rilland.	N289 Bergen op Zoom – Tholen.	
	Rilland.	

Rilland ± 2370 inwoners.

- Rilland is het meest oostelijke dorp in de "staart" van Zuid-Beverland en ligt direct ten zuiden van de A58, niet ver van het Schelde-Rijnkanaal.
- Het huidige Rilland is genoemd naar een gelijknamig dorp dat grotendeels bij de stormvloed van november 1530 verloren is gegaan.
- Deze naam is gerelateerd aan de ligging van het dorp.
- De oude kern van Rilland lag in de Rietland-polder.
- In de 17^{de} en 18^{de} eeuw werd een begin gemaakt met het terugwinnen van het verloren gegane land.
- Een gevolg van de stormvloed van 1530 was het opnieuw ontstaan van de Hinkelinge, een oude waterloop als diep water.
- Van 1911 tot 1816 en van 1878 tot 1970 vormde Rilland samen met Bath een gemeente.

  Vliete.	Voetpomp.  	
--	--	---

Uitrit.32 Kruiningen.	N289 Oostdijk.	
	N289 Kruiningen.	

Kruiningen ± 3800 inwoners.

- De nieuwe gemeente die ten oosten van het kanaal van Zuid-Beveland werd gevormd, draagt de historische naam Reimerswaal.
- Reimerswaal was vroeger één van de belangrijkste handelssteden van Zeeland.
- Stormvloeden in de 16^{de} eeuw hebben de ondergang teweeggebracht.
- Na een rampzalige overstroming in 1557 rekten de overlevenden het bestaan nog tot ze in 1573, bij het oprukken van hertog Alva, hun huizen in de brand staken.
- In 1634 werd de inventaris van de stad (voornamelijk straatstenen) verkocht en werd de stad definitief vrijgegeven aan de zee.
- Op de Speelmansplaten, tegen de Oesterdam, zijn bij laagwater enkele verspreide puinstukken te zien.
- Ook Kruiningen werd in het verleden regelmatig getroffen door overstromingen, met name de watersnoodramp in 1953 heeft hier veel schade en slachtoffers veroorzaakt.
- De mededeling 'Het veer Kruiningen - Perkpolder is uit de vaart genomen', wil in mistige tijden van het jaar weleens op de radio klinken.
- Twee grote dubbeldekschepen, de Prinses Christina en de Prins Willem-Alexander, onderhouden de schakel tussen Zuid-Beveland en Zeeuws-Vlaanderen.
- Naast de 15^{de} eeuwse kerk staat een beeld van de wachtende vissersvrouw met een kind in haar armen.
- Het ontwerp is van Jan Wolkers.
- Op de sokkel is een gedicht van A. Roland Holst aangehaald:
 - Hoort gij de zee achter mijn hart?
 - Dan zal ik heen zijn en gij zult met de zee alleen zijn.
 - De golven zullen breken in uw hart.

Uitrit. 33 Yerseke.	N289 N673 Yerseke.	
	N289 Kruiningen	

Vlaketunnel.

- Ligt op het traject van de A58 van Bergen op Zoom naar Vlissingen, op het punt waar deze snelweg het Kanaal door Zuid-Beverland kruist.
- Om de groter wordende drukte te kunnen opvangen, is er eind jaren 60 besloten een tunnel aan te leggen, ook met het oog op het toenemende verkeer op het kanaal.
- In 1972 is er met de bouw begonnen.
- Als constructiemethode is gekozen voor een afzinktunnel met ter plaatse gebouwde open toeritten.
- Het diepste punt bevindt zich op 16,39 meter –NAP.
- In het middel zit een servicebuis, die ook als vluchtgang gebruikt kan worden.
- De totale breedte is 29,80 meter.

Uitrit. 34 Kapelle.

N289 Kapelle – Biezelingen.
Schore.



Kapelle ± 7200 inwoners.

- Kapelle vormt met Wemeldinge, Biezelingse en Schore een gemeente van ± 10.000 inwoners.
- De fruitteelt is naast de akkerbouw een belangrijke bestaansbron.
- Het fruit wordt verhandeld via de veiling of verwerkt in de plaatselijke conserven-fabriek.
- Het oude Kapelle ligt in een ring rond de Herv. Kerk.
- Boven de toreningang prijkt het jaartal 1427, het jaar waarin de kerk werd gewijd, maar de 67 meter hoge toren stamt uit de 14^{de} eeuw, in de pastorie van de kerk werd in 1911 kinderboekenschrijfster Annie M.G. Schmidt geboren.
- De voormalige Meestoof 'De Nijverheid' uit 1871 aan de Ooststraat 47 (tegenover tankstation) wacht op een nieuwe bestemming.
- Het hoge midden gebouw was de droogtoren en de beide zijvertrekken waren aanvankelijk als woning in gebruik.

Uitrit.35 s'-Gravenpolder.	N289 Kloetingen.	
	s'-Gravenpolder.	

s'Gravenpolder ± 4570 inwoners.

- Een dorp in de gemeente Borsele.
- Het dorp is vrij explosief gegroeid, doordat het tot voor kort als groeikern voor de gemeente was aangewezen.
- Midden in het dorp staat een gotische kerk uit de 14^{de} eeuw.
- Aan de rand van het dorp staat de molen "de Korenhalm" uit 1876, die nog steeds in gebruik is.
- Tot de gemeente behoorde ook de in 1816 opgeheven gemeente Zwake.

km. 149.5		A256 Goes – Zierikzee.	
Knooppunt: De Poel.			

Vlieberg.  	
--	---

Uitrit.36 Heinkenszand.	N664 's-Heer Arendskerke.	
	N62 Heinkenszand – Terneuzen.	

Heinkenszand

- Heinkenszand heeft zich de afgelopen tijd niet alleen ontwikkeld als centrum van de gemeente Borsele, maar is ook in de loop der eeuwen binnen de Zak van Zuid-Beveland uitgegroeid tot het dorp met de meeste inwoners.
- Naast de autochtone bevolking hebben zich in Heinkenszand veel mensen van buiten gevestigd.
- In Heinkenszand is ook de enige overgebleven klompenmaker uit Zeeland gevestigd: klompenmaker Traas.
- Buiten het dorp kunt u op de mooie bloemdijken prettig geconfronteerd worden met de schapen van de Zeeuwse schaapskudde.
- De eerste maal dat Heinkenszand in de teksten voorkomt, is in een oorkonde uit 1351, waarbij de graaf het ambacht van wijlen Dirk Danielsz. verkoopt aan Jan Arend Dirksz. van 's-Heer Arendskerke.

  Selnisse.	
--	---

	
---	---

Uitrit.37 Arnemuiden.	Arnemuiden.	
	N665 Nieuw en Sint Joostland.	

Arnemuiden ± 4790 inwoners.

- Arnemuiden kreeg in 1574 stadsrechten maar had géén zitting in de Staten van Zeeland, reden waarom het een smalstad werd genoemd.
- Arnemuiden is onder andere bekend als een van de plaatsen in Nederland waar tot op heden de klederdracht nog wel (en niet alleen op hoogtijdagen) gedragen wordt.
- Bekend is ook het liedje "De klok van Arnemuiden", dit gaat over de klokken van de Arnemuidse kerk op de markt.

- Wendt het roer - we komen thuis gevaren
- Rijk was de buit - maar bang en zwaar de nacht
- Land in zicht en onze ogen staren
- Land in zicht en onze ogen staren
- Als de klok van Arnemuiden
- Welkom thuis voor ons zal luiden
- Wordt de vreugde soms vermengd droefenis
- Als een schip op zee gebleven is
- Rijke zee - waarvan de vissers dromen
- Want jij geeft brood aan man en vrouw en kind
- Wrede zee jij hebt zo veel genomen
- In jou schoot rust meng trouwe vriend
- Als de klok van Arnemuiden
- Welkom thuis voor ons zal luiden
- Wordt de vreugde soms vermengd droefenis
- Als een schip op zee gebleven is

Arnemuiden.



Uitrit.38  **Arnestein.**

N665 **Arnemuiden.**

N665 **Nieuw en Sint Joostland**



Uitrit.39 **Middelburg.**

Middelburg – Domburg.

N254 **Terneuzen.**



Middelburg ± 38.200 inwoners.

- Na het Duitse bombardement in mei 1940 vreesden de inwoners voor het voortbestaan van hun stad.
- Het stedelijk hart was volkomen weggevaagd.
- Reeds in de oorlogsjaren begon de wederopbouw.
- Het zou jaren duren en veel geld kosten, maar het resultaat was verbazingwekkend.
- Uit de as herrees een monumentale stad.
- De binnenstad wijst op een rijke geschiedenis.
- Veel is behouden omdat Middelburg tussen het einde van de 17^{de} eeuwen de jaren zestig van deze eeuw, zo'n drie eeuwen, in een economisch dal zat.
- De stad groeide en wierp zich op als voorhaven van de Europese handelscentra Brugge en Antwerpen.
- In de 14^{de} eeuw kwamen uit alle windstreken kooplieden naar Middelburg.
- Middelburg was na Amsterdam de belangrijkste VOC-stad.
- De VOC heeft Middelburg geen windeieren gelegd.
- In de 18^{de} eeuw teerde de stad in op haar welvaart.
- Van wereldhaven zakte Middelburg in een paar eeuwen af tot provinciestedje.
- Het herstel kwam na de Tweede Wereldoorlog.
- Middelburg profileert zich als het bestuurlijk en cultureel centrum van Zeeland.
- Onder invloed van de industrialisatie in het Sloegebied schoten nieuwbouwwijken uit de grond.

Uitrit.40 Ritthem.	Oost-Souburg.	
	N662 Ritthem.	

Ritthem ± 600 inwoners.

- Ritthem is een klein dorp in de gemeente Vlissingen, en ligt dichtbij de Westerschelde en het haven gebied Vlissingen-Oost.
- Ritthem is zoals de meeste Walcherse dorpen een kerkdorp; de kerk is in oorsprong 14^{de} eeuw met een schip uit de 16^{de} eeuw.
- In de nabijheid van Ritthem ligt het voormalig Fort Rammekens en een bijbehorend natuurgebied.
- Ritthem wordt voor het eerst vermeld in 1235, toen de plaats een zelfstandige parochie werd.
- In die tijd lagen ten noorden van Ritthem het dorp en de heerlijkheid Nieuwerve en het gehucht Welzinge.
- Die werden in de beginjaren van de Opstand door het oorlogsgeweld verwoest.
- De verwoesting van de Rithemse kerk leidde ertoe dat de plaats tot 1612 op de kerk van Oost-Souburg was aan gewezen.

Uitrit. Vlissingen.	N58 Vlissingen-Haven.	

Vlissingen ± 43.200 inwoners.

- De geschiedenis van Vlissingen is door haar ligging verbonden met de zee.
- De eerste bewoners, die zich vermoedelijk al aan het eind van de 7^{de} eeuw in Oud-Vlissingen vestigden, leefden van de visserij en een veerdienst op Vlaanderen.
- Anno 1993 zijn beide activiteiten nog in beeld.
- In de Buitenhaven leggen de boten van de provinciale veerdienst Vlissingen - Breskens en de Olau Line Vlissingen –Sheerness aan.
- Het Dok of Binnenhaven is de thuishaven van treilers uit Vlissingen en Arnemuiden.
- De eerste havens werden begin 14^{de} eeuw op last van de graven van Holland en Zeeland gegraven.
- In de Tachtigjarige Oorlog (1572) verjoegen de Geuzen vijf dagen na de succesvolle herovering van Den Briel de Spanjaarden uit Vlissingen.
- Uit die tijd dateert het bekende volksrijmpje: "één april verloor Alva zijn bril (Den Briel), aprilletje zes verloor hij zijn fles (Vlissingen)."
- In de Tweede Wereldoorlog verdedigden de Duitsers tot het einde toe hun stellingen tegen ontelbare geallieerde luchtaanvallen.
- Op het bolwerk staan twee monumenten: het havenlicht (1907) en het standbeeld van Michiel de Ruyter.
- De gietijzeren sculptuur is ontworpen door Louis Roger in 1841, dezelfde van het Rembrandtbeeld in Amsterdam.

Koudekerke. N288